

Ziemeļkarolīnas piekrastes dumbrāju dabas ritmi un ainavas ir tik brīnišķīgi piemērots fons šim skaistajam un vienlaikus skarbajam stāstam par Kijas centieniem izdzīvot un uzticēties cilvēkiem! Turklāt autore to ir cieši savijusi ar saistošu detektīva sižetu, kas piedāvā negaidītu atrisinājumu. Izcils debijas romāns!

People

Sirdi sildošs romāns! Svaigs sievišķīgs redzējums par dabas un nošķirtības ietekmi un vienlaikus arī apbrīnojams mīlas stāsts.

Entertainment Weekly

Dēlija Ouensa debitē ar brīnišķīgu un spēcīgu romānu! Jau sen neviena grāmata nebija mani aizkustinājusi līdz asarām, un tad es izlasīju “Kur vēži dzied”..

Kristīne Hanna, rakstniece

Šis romāns vienlaikus ir gan pieaugšanas stāsts, gan noslēpumainas slepkavības izmeklēšana. Ar Kijas stāstu D. Ouensa mums atklāj, kā nošķirtība ietekmē cilvēku izturēšanos un kā atraidījums maina viņu dzīvi.

Vanity Fair

Es nespēju pat izteikt, cik ļoti man patika romāns “Kur vēži dzied”! Gribēju, lai tas nekad nebeidzas...

Rīsa Vīterspūna

DELIA OWENS

**WHERE
THE CRAWDADS
SING**

DĒLIJA OUENSA

KUR
VĒŽI
DZIED

No angļu valodas tulkojusi

Karīna Tillberga

821.111(73)-31

Ou 001

Delia Owens

WHERE THE CRAWDADS SING

Copyright © 2018 by Delia Owens

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.

This edition published by arrangement with G. P. Putnam's Sons, an imprint of Penguin Publishing Group, a division of Penguin Random House LLC.

Vākam izmantots attēls © Getty Images

Vāka dizaina autore **Ilze Isaka**

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums.

Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā.

Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Karīna Tillberga, 2021

© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2021

ISBN 978-9934-0-9281-7

Amandai, Mārgaretai un Barbarai

Lūk, ko es gribēju tev teikt:

Ja nebūtu tevi sastapusi,

Nekad neiepazītu.

Bet es sastapu tevi,

Iepazīnu

Un iemilēju

Uz mūžu.

KRĀSAINO CIEMATS

BĀRKLIJKOVA

UGUNS NOVEROŠANAS TORNIS

DŽAMPINGA VEIKALS

LASĪTAVA

POINTBIČA

KIJAS MĀJA

1. DAĻA

Dumbrājs

Prologs

1969

*D*umbrājs nav purvs. Dumbrājs ir gaismas pieliets plašums, kur zāle aug ūdenī un ūdens saplūst ar debesīm. Rāmas straumes plūst uz okeānu, nesot sev līdzī saules ripu, garkājaini putni ar negaidītu grāciju – it kā nebūtu radīti lidošanai – paceļas spārnos virs simtiem sniega zosu saceltās kņadas.

Šur un tur mitrajos mežos slēpjas zemas, staignas vietas, kur dumbrājā ir iezadzies īsts purvs. Purva ūdens ir nekustīgs un tumšs, ierijis gaismu savā dulķainajā rīklē. Pat naktstārpi šajās dūkņās rosās augu dienu. Te, protams, ir arī skaņas, bet salīdzinājumā ar dumbrāju purvā valda klusums, jo trūdēšana noris klusi, šūnu līmenī. Reiz dzīvais pūst un smako, pārtopot par trūdu zampu, indīgu nāves dumbēri, kur dzimst jauna dzīvība.

1969. gada 30. oktobra rītā purvā gulēja Čeisa Endrūsa ķermenis. Rāva būtu nemanāmi aprijusi to tāpat kā visu citu. Paslēpusi uz labu. Purvs zina visu par nāvi un nesaskata tajā nedz traģēdiju, nedz grēku. Bet divi pilsētiņas zēni torīt bija ar riteņiem atbraukuši uz veco uguns novērošanas torni un no trešā kāpņu posma pamanīja viņa džinsa jaku.

1. nodaļa

Mamma

1952

Bija karsts augusta rīts, dumbrāja miklā dvaša bija ietinusi ozolus un priedes miglas autā. Pundurpalmu skupsnās valdīja neparasts klusums, tikai zivju gārnis lēni savēcināja spārnus, paceļoties gaisā no lagūnas. Piepeši Kija, kurai tolaik bija tikai seši gadi, izdzirdēja, kā aizcērtas verandas durvis. Viņa stāvēja uz ķebliša un berza katlu, kurā mamma bija vārījusi kukurūzas putru, tad ielika to bļodā ar noplakušām ziepju putām. Klusums. Bija dzirdami tikai viņas pašas elpas vilcieni. Kas tur izgāja ārā? Ne jau nu mamma. Viņa nekad neļāva durvīm aizkrist ar tādu blikšķi.

Kija metās uz verandu – tā tomēr bija mamma, kas augstpapēžu korpēs gāja pa smilšaino stigu, garo, brūno svārku ielocēm vilnījot gar potītēm. Tās bija mammas vienīgās izejamās kurpes, no mākslīgās aligatora ādas, ar strupiem purngaliem. Kija jau pavēra muti saucienam, bet tad, baidoties uzmodināt papu, palika stāvam uz ķieģeļu pakāpieniem un skatāmies.

Nu viņa ievēroja, ka mammai rokā ir zilais koferītis. Parasti Kija ar kucēna pārliecību zināja, ka mamma atgriezīsies, atnesīs taukainā brūnā papīrā ietītu gaļu vai vistu ar slābani nokārušos galvu. Bet viņa nekad nevilka aligatorkurpes un neņēma līdzīgu koferi.

Nonākusi stigas galā, mamma allaž atskatījās, pacēla roku, pamāja ar balto plaukstu un tikai tad nogriezās uz ceļa, kas vijās cauri purvainiem mežiem un gar vilkvālitēm aizaugušām lagūnām, līdz pēdīgi – ja plūdmaiņu dēļ tas bija iespējams – aizveda uz pilsētu. Bet todien mamma neapstājusies devās tālāk pa grambaino ceļu, nedroši sperot soļus savās pilsētas kurpēs. Slaidais stāvs ik pa brīdim pavīdēja starp kokiem, tad starp lapām vēl dažas reizes pazibēja baltā šalle. Kija metās uz vietu, no kuras pavērās skats uz ceļu, būdama pārliecināta, ka mamma tomēr apstāsies un pamās, bet paguva vien ieraudzīt, kā mežā nozūd zilais koferis, tik svešāds šajā zaļajā pasaulē. Kad viņa atgriezās uz verandas pakāpieniem gaidīt mammu, sirds likās tik smaga, it kā būtu apķepusi ar apkārtnes stīgrajiem, melnajiem dubļiem.

Kija bija jaunākā no pieciem bērniem; māsa un brāļi bija krietni vecāki, lai gan vēlāk viņa nespēja atcerēties, cik viņiem tolaik bija gadu. Viņi dzīvoja kopā ar vecākiem, saspīsti kā truši savā vienkāršajā mājē ar verandu, kas no ozolu pavēņa vērās pasaulē ar lielajām stikla acīm.

No mājas iznāca Džodijs. Viņš bija septiņus gadus vecāks par Kiju, bet jaunāks par trim pārējiem bērniem. Arī brālim bija tumšas acis un melni mati, un viņš bija iemācījis Kijai atšķirt putnu balsis, sazimēt nakts debesīs zvaigznājus un vadīt laivu cauri aslapju audzēm.

– Mamma atgriezīsies, – brālis sacīja, nostājies Kijai aiz muguras.

– Nezinu gan. Viņa bija uzvilksusi aligatorkurpes.

– Mamma nepamet bērnus. Tas nav viņu dabā.

– Tu pats man stāstīji, ka lapsa pameta savus mazuļus.

– Jā, bet tai bija savainota kāja. Lapsa būtu nomirusi badā, ja censtos pabarot mazuļus. Prātīgāk bija pamest tos, sadziedēt kāju un laist pasaulē citus lapsēnus, kad atkal spēs par tiem rūpēties. Mūsu mamma nemirst badā un noteikti atgriezīsies. – Džodijs tam lāgā neticēja, bet māsas dēļ centās runāt pārliedzinošā tonī.

– Bet mamma bija paņēmusi zilo koferi, – Kija aizžņaugtā balsī iebilda. – It kā viņa dotos tālā ceļā.

Viņu mājas priekšā redzamā pundurpalmu audze stiepās pāri smiltājiem līdz zaļu lagūnu virtenei, aiz kuras sākās dumbrāja bezgalīgie plašumi. Tur jūdzēm tālu sāļajā ūdenī auga izturīgā purva zāle, šur tur vīdēja pa kādam salikušam, vēja izlocītam kociņam. No trim pusēm māju ieskāva ozolu mežs un tuvākā lagūna; tās tumšā virsma burtiski ņudzēja no dzīvības pārpilnības. No piekrastes cauri kokiem atplūda okeāna sāļais gaiss un kaiju klaigas.

Īpašumtiesību principi šeit nebija necik mainījušies kopš 16. gadsimta. Dumbrājā izkaisītajiem “īpašumiem” nebija likumīgi noteiktu robežu, tās bija izveidojušās dabiski – vietumis robežu iezīmēja ūdenstece, citur – nokaltis ozols. Palmu lapām apjūmtā būdā purva vidū apmetas tikai tie, kuri no kaut kā bēg vai ir nonākuši bezizejā.

Dumbrāju sargāja Ziemeļkarolīnas izrobotā piekraste, kuru seno laiku jūrasbraucēji dēvēja par “Atlantijas okeāna kapsētu” – spēcīgo jūras straumju, neganto vēju un sēkļu dēļ tās tuvumā nogrima ne viens vien kuģis, tie tika sadragāti kā papīra cepures. Kāda jūrnieka dienasgrāmatā bija rakstīts: “Kuģojām gar krastu, bet neatradām vietu, kur izcelties malā... Sākās neganta vētra... Lai pasargātu sevi un kuģi, bijām spiesti atgriezties